

FOAIA ILUSTRATĂ

În Monarchie: $\frac{1}{4}$ an fl. 1.50; 1 an fl. 6
În România: $\frac{1}{4}$ an lei 5.—; 1 an lei 20

Apare în fiecare Duminică

Redacțiunea și Administrațiunea:
Strada Măcelarilor Nr. 21

Anul I

Sibiu, 7/19 Aprilie 1891

Nr. 14

Cântece populare

din giurul Sibiului. — Culese de F. Roșca.

Deu, badeo, 'ți-o fi păcat,
C'aseară te-am așteptat
Tot cu foc și cu lumină
Și cu dor dela inimă.
Dac'am vedyt, că nu mai vii,
'Mi-am pus dorul căpătâi,
Cu uritul mă 'nvelfi,
Doamne, rēu mă odihnfi!
Preste noapte am visat,
Badeo, că m'ai sărutat.
M'am sculat și-am pipăit,
Dar' nimic nu am găsit,
Fără dorul inimii,
Scris pe fața perinii,
Cu condeiul genelor,
Genelor sprâncenelor,
Și cu cerneala ochilor,
Ochilor fētaților; —
Că voi sūnteți vinovați,
Ce vedeți nu mai lăsați,
Ce iubiți nu mai uitați!

Dragă, om frumos ca tine
Eu n'am vedyt în sat la mine.
Ochi negri c'ai tēi doi,
N'am vedyt în sat la noi,
Doi ochi negri, de iubit,
Și sprâncene de-amăgit.
Dice-ți-ași cireasă dulce,
Dar' 'mi teamă, că ti duce;
Dice-ți-ași cireasă verde
Teamă 'mi-e, că 'mi te-oiu perde,
Că te-am mai perdut odată
De te-am căutat lumea toată.

Foae verde, foae lată,
De-ași fi așa vinovată
Precum sūnt de judecată,
Pământul nu m'ar ține,
Soarele nu m'ar vedē.
Așa, soarele-l vedy bine
Și pământul tot mă ține.

Mult mă 'ntreabă inima,
Bine 'mi mie sau ba?
Eu dyc dēu, că nu 'mi rēu,
Lacrēmile-'mi curg părēu.
Taci, taci, taci inima mea,
Rabdă-te, nu mă durea,
Că nu-i trăi cât lumea;
Ci-'i trăi cât vei putē,
Și-'i trăi o dī ori douē,
Și te-'i topi ca o rouă.

Limfa lui Koch.

Novelă de I. T. Mera.

(Urmare).

Dimitrescu trase scaunul pus lūngă pat mai îndērēt, ședū pe el, apoi plecând capul înspre stānga, ridicând sprīncenele și făcēnd cu māna dreaptă un gest prin aer, rēspunse uitāndu-se în pāmēt:

„Noutāți deosebite nu sūnt; ear' despre d-ta nu se vorbesce alta decāt, că ești bolnavă greu și toți te compătinesc“.

„Bolnavă greu?! — De ce mai dīce lumea, că sūnt bolnavă greu? Ori nu a spus-o doctorul Buna, că boala mea e ușorā și că preste puține dīle mă voiu putē scula“.

Pe obrazii copilei apārurā earāși cele douē pete, ea scoase māna de sub plapomā pentru de a-și da la o parte nisce fire de pēr rātēcite în preajma ochilor — și brațul ei îmbrăcat în o māneacă largă se goli până la cot, lāsānd sē se vadā în toată întinderea ei aceeași coloare galbinā-verdīe, care îi ședea în față. Dimitrescu aruncā privirea la acel braț, apoi se mișcā pe scaun luāndu-și o altā poziție.

Anița tēcū earāși, ea urmāria cu ochii pendula ciasornicului de pe pāretele din fața patului, apoi suspinā și continuā:

„O, Doamne, de ce a trebuit sē mă bolnāvesc acuma, chiar acuma, — și sē dau lūmei ocașie a mă compātimi, a-și ascunde rēutatea sub o formā, cu care poate chiar sē se fāleascā. Sciu bine, că mulți se bucurā de nenorocirea ce m'a ajuns, dacā nu din alt motiv, cel puțin pentru-cā au material de conversație. — Dar' fie! — nu am făcut nimenui în această lume vre-un rēu!...“ exclamā copila cu glasul înecat și în frumoșii ei ochi se ivirā douē lacrimi, pre care a le șterge îi era rușine de Dimitrescu.

Dimitrescu se ridicā, ear' Anița îl întrebā grābitā:

„Te duci? Atāt de iute?“

Advocatul aședā scaunul la locul, unde era mai nainte, și rēspunse:

„Merg. O conversație atāt de lungā ar putē sē-ți fie spre stricare; și apoi chiar astādī sūnt foarte ocupat“.

Tinărul se închină, Anița îi întinse mâna sa slabă și palidă, el o prinse cu sfială, dar' nu a strâns-o cu căldură și nu a sărutat-o cum făcea de atâtea-ori.

Dimitrescu a eșit, ear' Anița remase singură, atât de singură, ca nici-odată în viața ei; a pierdut pre mumă-sa, pre frate-sau, pre soru-sa, dar' nu s'a simțit atât de singură, atât de părăsită și de goală ca atunci. Ea nu se mai putu reține, dete curs liber lacrimilor și în peptul ei se încuibară nisce sentimente, pre care nu le-a fost cunoscut. Odată 'i-se părea, că se află în un pustiu fără hotare, în care era numai ea singură; apoi earăși îi venia a crede, că orizontul se restrânge și că strîmtoarea unui sicriu îi apasă peptul și-'i înecă răsufletul.

Când la 2 zile Zamfirescu a intrat la dînsa și cu încungiur 'i-a spus, că Dimitrescu a adus inelul de credință și că cere pe al seu îndărăt, Anița a tras îndată inelul de pe degetul seu slăbit și 'l-a întins fără șovăire părintelui seu dîcînd: „Poftim!“

Se părea, că ea a săvîrșit un lucru, la care era pregătită, un lucru atât de neînsemnat ca cele mai obicînuite funcțiuni, pre care le îndeplinim în cursul zilelor vieții noastre.

Nu mai după-ce a remas earăși singură și în tăcerea camerei ticăitul ciasornicului îi suna în urechi, — a început să gîndească asupra celor întemplate, precum gîndesce omul trezit din somn, la cele-ce 'i-au trecut ca nisce năluci dinaintea ochilor sei sufletesci.

„O, Dimitrescu n'a lucrat bine“, dîcea ea în sine, „el a arătat un egoism fără margini, a dovedit lumii, că inima sa nu cunoasce marimumositatea, umanitatea, — și nici decum iubirea. Să fi așteptat, să fi găsit, să fi făurit el cu meșesug un alt motiv, — dar' să nu o facă chiar acum, când soarta m'a lovit atât de crud, atât de dureros! — Da, Dimitrescu nu a fost vrednic de iubirea acestei inimi, care are tăria a se sacrifica pentru idealul, care o încăldește și o frămîntă“.

Lacrîmi începură a-'i curge părăe din ochi, ear' peptul 'i-se strîngea aritmic și convulsiv.

Dar' Anița se liniști preste puțină vreme earăși, își șterse ochii și fața de lacrîmi și ușurată începù să rezoneze mai calm, mai obiectiv.

„Am fost nedreaptă față cu Dimitrescu; el a lucrat corect și just, după cel mai puternic principiu al naturei: conservarea proprie. El e sănătos și cuminte, voesce să trăească și un viitor strălucit îi suride. Cum poate el pre mine să mă iee tovarășe a acestei vieți, pre mine, care dela naștere port în vine un venin mai crud și mai neîmpăcat decât veninul ciumei, care se transplantă din generație în generație ca blăstîmul, rostit înaintea altarului dumnezeesc, pentru un păcat negru ca întunerecul nopții fără stele și înfiorător ca chinurile iadului; pre mine, care cu pași repeși

înaintez pe coborișul vieții, — precînd el se ridică mîndru ca un soare spre culmea, ce-'i suride ca o fecioară cu obraji rumeni și cu focul vieții în sin. De ce să-'l împedec eu în mersul seu falnic, de ce să înegresc splendoarea zilelor sale cu suspinele și suferințele mele! Lasă, — mai bine e așa! Mai bine să fiu eu cel din urmă vlăstar al unui trunchiu cu rădăcinile putrede, să se curățe neamul omenesc, să se facă lumină, lumină, lumină! Ear' eu voiu grăbi spre mormîntul, care s'a deschis, să-'mi dee repausul dorit, liniștea, pre care în această lume înzadar am căutat-o!“

Ochii copilei se deschiseră mari, mari ca nici-odată; din ei strălucia un foc dogoritor, ear' trăsurile feței sale erau atât de senine, atât de maiestose și liniștite, încât 'ți-se părea, că o aureolă dumnezească încungiură chipul ei fecioresc și o inspirație supraomenească îi predomnesce sufletul.

Ea stătù astfel nemișcată o minută, două și mai multe, până-ce o tusa seacă îi sbuciuma peptul și fruntea și templele 'i-se îmbrobonară cu mărgele mari de nădușeală.

IV.

Anița se reculegea încetul pe încetul și când primăvara a sosit în țeară cu poala plină de flori în mii de fețe, cu cântece și veselie, Anița putea să se plimbe ciasuri întregi pe sub frunzișul tinăr al grădinei lor, prin potecile umbroase ale pădurilor de pe dealurile din preajma Butucenilor.

Dacă Anița nu ar fi găsit în această lume atâtea decepțiuni și suferințe și dacă desgustul nu s'ar fi aședat pe tinăra sa inimă, ai fi putut crede, că deodată cu reînvierea naturei în siinul ei a încolțit o nouă putere de viață, un nou dor de a trăi.

Nu mai o tusa seacă și încăpățînată 'i-a remas după hemoptisa din Martie și Zamfirescu a plecat încă în luna lui Maiu la Gleichenberg, spre a căuta la izvoarele de acolo vindecare deplină pentru fică-sa. Întreaga vară a petrecut-o bêtânul proprietar cu Anița în frumoasa Stirie, care ca o grădină bine cultivată să întinde preste un lung șir de coline, a cărei cer e atât de senin și de dulce și al cărei aer e atât de curat și îngrășat cu parfumuri exhalate de pădurile ei nesfîrșite.

Când la sfîrșitul lui August Anița s'a reîntors la Butuceni, ea era astfel restaurată, încât Butuceneni mai nu o cunosceau. Obrajii ei se rotunziseră earăși, tusa încetase, ear' mișcările îi erau elastice și ușoare, — numai zimbetul amarnic în colțul gurei și desgustul în suflet le-au adus Anița neschimbate din drumul seu.

Dar' abia au trecut două săptămîni și starea sanitară a Aniței a început a se întoarce spre rău.

Luna lui Septemvrie 'și-a făcut întrarea cu un șir de ploii mărunte și răci, cu vînturi și neguri nădușitoare, care toate grăbiau sosirea toamnei.

Schimbarea atât de repede a vremii nu a putut să aibă decât o influență stricăcioasă asupra plumânilor Aniței. Ea începea a tuși, digestiunea îi era anevoioasă și neregulată, ear' decătră seară simția trecând prin trupu-i fiori neplăcuți de friguri; capul îi era greu și tâlbăcit, ear' palmele și talpele picioarelor îi ardeau ca jarul.

Sărmana Aniță, ea ședea ciasuri întregi la fereastra sa favorită și privia afară, cum vântul isbia fără milă ploaia de păreți, asculta cum el fluera pe la giamuri doine jelnice și neînțelese, — ear' sufletul seu rătăcea prin lumi necunoscute, și când se trezia din visul ei, privia uimită în giur de sine, ca-și-când s'ar simți străină în casa părinților sei, în casa, în care a trăit fericită, dar' mai mult, mult mai mult nefericită.

Doctorul Buna, ajutat de mai mulți colegi cu nume bun din vecinătate, încerca tot ce știința lor a experiat în decursul veacurilor, — dar' înzadar. Ce este pânza întinsă a unei corăbii în fața orcanului turbat, și ce e vieța unui om în fața nemiloasă a morții? Boala Aniței progresa repede, tusa îi sfășia peptul slăbit, ear' nisce sudori vehemente îi răpiau liniștea nopților și storceau fără îndurare puterea de vieță din gingașul ei trup.

Casa lui Zamfirescu a luat earăși aspectul obicnuit în anii din urmă: doctorii eșiau și întrau fără întrerupere pe sub porțița ei țivilitoare, servitorii umblau smeriți în vârful degetelor, căci d-șoara casei zăcea mai mult culcată, — picioarele nu o mai țineau.

(Va urma).

Afrodita.

O povestire din vechia Elada. De Ernst Eckstein. — Traducere din nemțesc.

(Urmare).

Acontios își încrucișă brațele preste pept și se cufundă cu totul în privirea acestui idil. Grădina soroasă, venerabilul și totuși vigurosul moșneag, animalul mlădios, puternic, și liniștea adâncă, care plana preste toate, avu un efect alinător după impresiile variate și confuze din Strada Portului.

Dintr'odată sări cănele în sus cu un lătrat scurt și plin de bucurie. Dinspre casă venia îmbrăcată în o haină trandafirie o fată, pre care Cheimon o întimpină cu sărituri voioase.

„Neaira!“ dîse Acontios încet. „Și cum bine-ventează și mângăie ea acum pre cănele vesel, ce sare lătrând în giurul ei“, adause el în gândul seu: „Păstorita mea! Pe toți ȕei, nu înțeleg, cum am putut trece până acum cu vederea cât de minunat se potrivește fața, statura, întreaga ei ființă planului meu! Ce pagubă, că nu este ea una dintre fetele de colo din piață, ci așa de sfloasă și curioasă în felul ei“.

Moșneagul puse acum cosorul lîngă struguri și-i întinse fetei mâna.

„Bine ai venit“ dîse el voios. „ȕi-ai desfăcut bine marfa?“

„De minune“, rîspunse Neaira. „Ean' privesce!“

Ea scoase o pungă din cingătoare, o desfăcu și-i arătă moșneagului cuprinsul.

„Aur!“ dîse el uimit. „In adevăr, un frumos câștig. Măiestria ta ȕi-se remunerează acum în un mod, încât încep a fi îngrijat“.

„Îngrijat? Pentru-ce?“

„Ei, tot respectul de gustul și dibăcia în arangiere a mititei mele Neaira, — dar' atâta totuși nu sînt vrednice buchetașele și cununile tale. Acest rege persian este un omagiu adus feței tale frumoșele, și dacă tinerii frunțași din Milet îți dau astfel de dovedii neîndoelnice despre admirațiunea lor . . .“

„Nebunii, Laogoras!“ rîspunse tinera fată ridînd „Înțeleg ce vrei să ȕici: dar' te rog . . .! Cugeți tu doar', că eu sînt atât de proastă, ca fericirea vieții întregi să o calc în picioare de dragul câtorva ani plini de strălucire și sgomotoși? Odată pentru totdeauna vreau să-ȕi spun aceasta fără rezervă, pentru-că de o vreme încoace bag de seamă, că-ȕi place a face alusiuni“.

„Cu atât mai bine“, replică Laogoras.

De nou se auđi lătratul dulêului, care până aci stătù cu capul răzimat de genunchii Neairei. Un om tinêr, lat în spete, întră în grădină sfios și stângaciu, făcînd o mutră cam posomorîtă, care numai acum în fața Neairei se mai însenina. El purta îmbrăcămîntea cafenie-închisă a clasei muncitoare.

„Slobod?“ întrebă el sfiit.

„Baivos, te salut“, dîse Laogoras. „Cred, că scii, cât ești de binevenit ori-când ai veni“.

El se duse înaintea lui și-i întinse mâna.

Mai cu puțină voie, ba chiar cam posomorîtă, îi întinse Neaira pre a sa.

„Ce te aduce la noi pe această vreme?“ întrebă moșneagul, „pre tine, cel mai neobosit dintre toți muncitorii?“

„O întemplantare norocoasă neașteptată“, rîspunse Baivos. „Închipuiți-vê numai“, — el își îndreptă privirea pânditoare asupra Neairei, — „înainte cu vr'o jumătate de oră trecù Charidemos, prealuminatul archontă, cu fiică-sa Cydipe pe dinaintea făuriștei mele. Voia să meargă la port, unde se află cele două trireme ale orașului împodobite cu aurituri. Afaceri, — se ȕice, — cer ființa lor de față colo pe insula Samos. La treideci de pași de făuriștea mea i-se rupe ruda trăsurei. Căii să spêriaseră de un leu african, care se ducea în o cușcă cătră port, și făcură o săritură în lături. Astfel se întemplantă nenorocirea — mie spre folos, căci eu alergai îndată, oprii în loc căii spêriați și mă oferii să îndrept și paguba. Tocmai aveam o rudă potrivită; șuruburi și bente fură încurînd pregătite, ear' eu băteam cu ciocanul

și maneam clescele, de mai că întreceam pe Hephaistos. Pe scurt, în mai puțin timp, decum îmi trebui să vă povestesc aceste, ruda cea nouă fu gata, adevărat că sărăcăcioasă în asemănare cu cea frântă, dar' totuși potrivită pentru-ca să se poată continua drumul spre port. Mai înainte de ce însă visitul puse caii earăși în mișcare, îmi dădă Luminăția Sa trei galbeni persiani. Auziți: trei — pentru acest lucru neînsemnat! Un frumos adaus la economiile mele! Ce ȕici, Neairo?"

"Poți fi îndestulit cu ȕiua de aȕi", replică tinera fată cu receală. "De ȕi-ar trece Charidemos mai adese sub asemenea împregiurări pe dinaintea făuriștei tale!"

"De ai pute numai să-ȕi ceri astfel de lucruri dela ȕei!"

Apoi îndreptându-se cătră moșneag adause:

"Nu te-ai supărat, Laogoras, că v'am turbat prin venirea mea? Dar' trebuia să es nițel la aer, trebuia să vă împărtășesc și voue această norocoasă întâmplare".

Laogoras făcu un semn, prin care-și arăta bunavoință. Apoi prinse scoarța, pe care erau întinși strugurii, de cele patru cornuri, dete încă odată prietenos din cap și se îndreptă cătră casă.

"Mai povestesc cu Neaira", ȕise el zimbînd "Eu vreau să mă culc puținel. Când cineva poartă în spate povara alor optȕeci de ani, chiar și lucrul cel mai ușor îl obosesce".

Neaira își mușcă buzele. Părea că mai bine i-ar fi plăcut să se retragă și ea în odăița ei. Privirea rugătoare, cu care o preveni Baios, îi stărnî compătimirea. Astfel remase pe loc.

"Cât de vigoros este încă!" bălbăi Baios, uitându-se în urma moșneagului.

"În întreaga sa vieată el a fost cumpătat și muncitor", replică Neaira cu o fină alusiune.

"Muncitor, — nu sînt și eu muncitor?"

"Dar' îți place și vinul".

Baios puse capul în pămînt.

"Numai de cînd am făcut cunoștința Neairei", răspușe el pe gînduri.

"Foarte măgulitor pentru Neaira. Laogoras pare-că te ntrece dar' în enărgia caracterului, pentru-că asupra lui cunoștința mea nu a avut efect așa de stricăcios".

"El și eu!" oftă faurul. El ar pute să-ȕi fie bunic".

"Ce dovedesce aceasta?"

"Ah, Neairo, tu mă ntelegi foarte bine, — dar' te prefaci, că n'auȕi și nu veȕi. De ași pute și eu, ca gazda ta, să îngrijesc de tine, să te întimpin cînd vii acasă, să-ȕi stau în ajutor cu sfatul și cu fapta, cînd ești copleșită de griji..."

"Eu n'am griji", răspușe Neaira scurt.

"De câți ani ești acum, dragă Neairo?" întrebă Baios după o paușă.

"De șesșesprădece ani — precum șcii".

"De șesșesprădece ani! Și Eros încă nu s'a atins de această inimă?"

"Nu. Și chiar de ar fi, ce-ȕi pasă. Am eu doară să-ȕi mărturisesc ȕie tainele inimei mele?"

Baios se uită împregiur. Observând, că e singur cu Neaira, — la grădina bătrănei Coronis de dincolo de gardul de mirt nu se gîndi, — o apucă repede de mână cu o pasiune înspăimîntătoare.

"Cuvînt de cuvînt trebuie oare să-ȕi explic, ceea-ce tu ai pute să ghicesci?" ȕise el cu oarecare vehemență. "Din pricina ta și a împetritei tale inime, am început să-mi în nec năcazul în vin. Da, da poți rîde! Sînt bolnav de amor pentru tine, și dacă acum, după-ce ȕi-o am mărturisit, nu-mi dai speranță, mă duc la stîncile Dioscurilor și mă arunc în valurile agitate. Atunci vei afla, că Baios, faurul, de dragul tău și-a luat vieată".

Neaira rîșe.

"Așa de mare grabă ai cu această săritură?" ȕise ea șăguind.

Baios îi aruncă o privire, în care se oglinda un amor dogoritor. Apoi ȕise înecat:

"Fără tine, Neairo, nu pot trăi".

"Ei, trăesce dar' împreună cu mine!" ȕise Neaira rîdînd. "Cine te opresce? Dacă te legi, să fii mai puțin uricîos și să încetezi cu vecînicele tale suspine, ne putem face prieteni, adevărați prieteni. Alipirea ta mă mișcă, deși trebuie să-ȕi mărturisesc..."

"Oh, tu ești bună, Neairo!" îi curmă Baios vorba. Aceste cuvinte le ȕise cu o voce tremurătoare, în care se oglinda o patimă atît de sêlbatecă, încât Neaira se înspăimîntă.

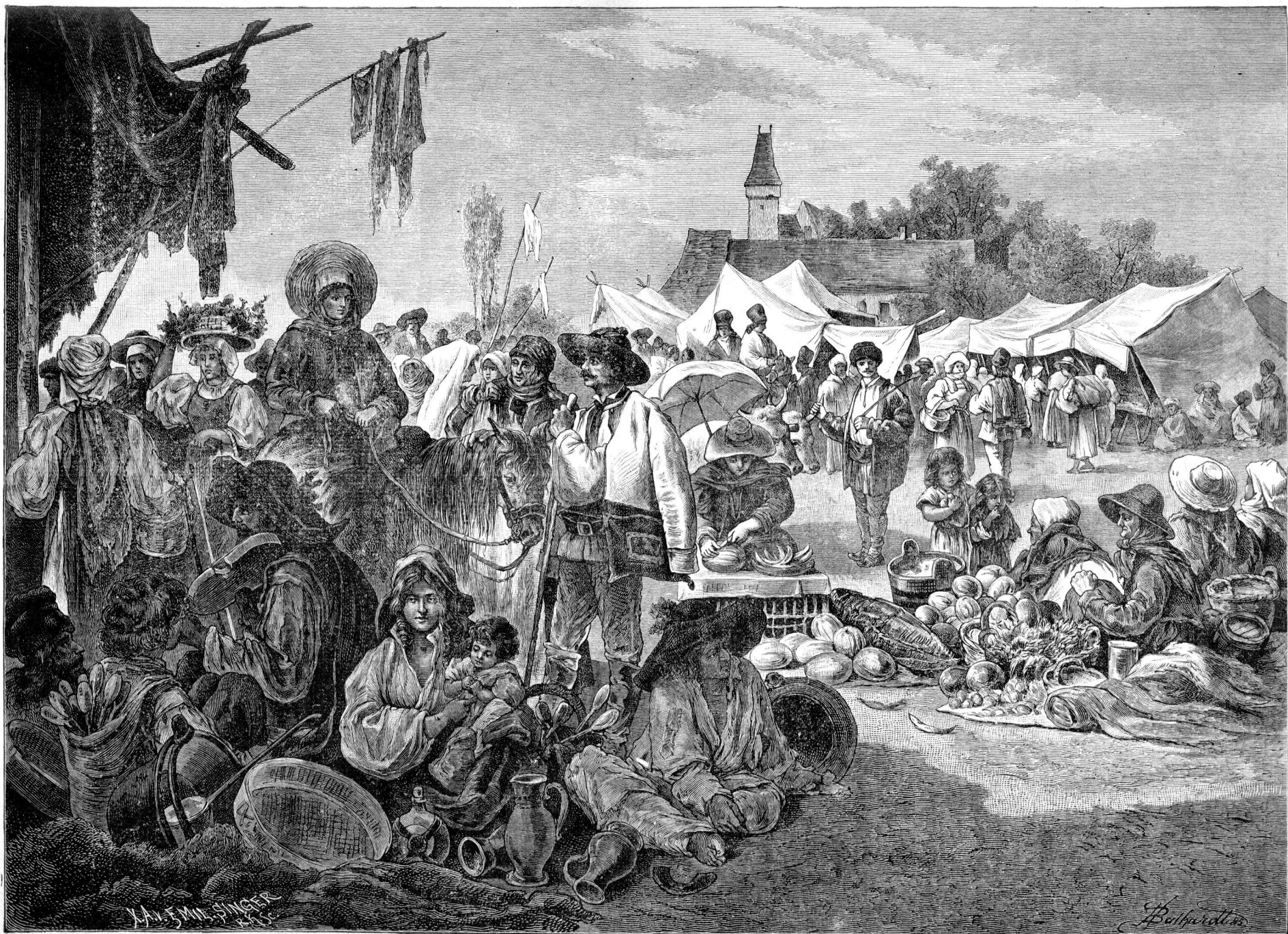
"Du-te de aici!" ȕise ea, ridicându-și rumena buză cu dărjie. "Îmi strici ȕiua cea frumoasă cu isbucnirile tale curioase. Eată îți spun pe scurt: Nu te iubesc, — dar' de loc nu te iubesc; și chiar de ai amenința pe de ȕece-ori atît, că te arunci în mare de pe stîncile Dioscurilor. Lasă-mă de mână, Baios! Nu sînt prietenă cu astfel de vijelioase semne de dragoste. Baios! Ce te încumeți! Eși de aici! Îți poruncesc!"

În secundele din urmă el adecă, jumătate în turbare, jumătate stăpănit de o poftă adîncă ire-sistibilă, îi cuprinse cu degetele lui nătvăloase brațul cel fraged. Ea se smânci din mână lui și făcu o mișcare, precum o face cineva, care voiesce să alunge pre un cerșitor dela ușa sa. Cheimon, dulăul, care de cînd se depărtase stăpănul seu, se culcase alături la umbra unei rodii, sări mornăind în sus și aruncând priviri dușmănoase amarezului prea vijelios.

"Eartă-mă, Neairo!" bălbăi Baios, plecându-și fruntea.

"Eși! Așa ceva nu sufer. Dacă mai îndrăsnesci vr'odată..."

Un bâciu în Valea Hațegului.

„Nici-odată! Nici-odată! Pe toți ȕei. Spune numai, că nu ești supărată!“

„Ei bine, nu snt supărată. Dar' ești de aici, te du!“

„Remi cu bine!“ oftă faurul.

Arucnd încă o privire asupra grațioasei figuri, se îndreptă spre ușe să ese.

(Va urma).

Un blcu în Valea Hațegului.

(Cu ilustrațune.)

n orașe blcuul a perdut de mult însemnătatea lui prin drumurile ferate și prin desvoltarea comerțului modern, prin orașelele și satele mai în depărtare de liniile principale de comunicațune însă, ele 'și-au conservat încă caracterul lor primitiv, de a servi nu numai ca întocmire pentru înlesnirea schimbului de mărfuri de tot felul, ci totodată a oferi și ocaziune de sărbători populare. Ilustrația noastră ne nfțeseaz un astfel de blcu din un sat mai de frunte din frumoasa Vale a Hațegului. Din apropiere și din depărtare curg oamenii, btrni și tineri, bărbați și femei, fete și flăcăi, vndtori și cumpărători, cu carul, călare și pe jos, de regulă îmbrăcați în haine de srbtoare înspre satul sau orașelul cu piața cea largă, unde se ține blcuul. Acolo neguțătorii străini 'și-au întins de mai nainte corturile lor de pnz albă sub care își oferă mărfurile lor: aici Slovaci cu pnzrie, colo meșerii sași și unguri cu cisme, pălării, căciuli, peptare, dincolo vorbrețul jidan cu crpele sale înflorate, cu cercei, inele, salbe și alte nimicuri, cari fură fetelor ochii. De-a lungul prin mijlocul pieții s'au așdat Unguroicile de pe valea Murășului cu pepeni și cu tot felul de fructe și verdețuri, mai încolo fiii lui Faraon cu vase de lut, cu linguri de lemn, cu căldări și cu cetera, colea mai spre mijlocul pieții earși Moții cu ciubarele, donițele și fedeleșele, și neguțătorii, care au de vndare coase, seceri, greble, și furci și alte lucruri trebuncioase în economie. Printre corturi și mărfuri roiu de oameni, cumpărători și vndtori, furnică cercetnd, tocmind, bntuind, cumprnd, vndnd. După-ce s'au obosit și unii de alții de multă vorbă, de umblete, de praf, de căldură, se mai retrag sub cortul din fund unde se află de vndare beutură, și privirile galeșe ale crcmresei sciu să înduplece pre mulți din cei nșetați să tragă cte un ciocan două și preste sete, ear' dicala duioasă sau voioasă a ceterașului scie adese să propie nimi unele de altele, care pn aci poate 'și-au fost străine, sau să încingă în horă fetele cu ochii focoși și flăcăii nlți și sptoși. Astfel să urmează furnicarea, șgomotul, jocurile până seara, cnd ndestulți, dar' obosiți, veseli și voioși, se întorc cu toții, rnduri, rnduri, earși la ale lor.

Biserica, școală, educațune.

— Deputații sinodului arhidieceșan gr.-or. pentru periodul 1891—1894 snt următorii: Din cler: Dr. Ilarion Pușcariu, archim. și vicar archiep.; Ioan Hannia, director sem.; Ioan Droc, protopresbiter; Nicolau Ivan, redactor; Ioan Papiu, protopresbiter; Ioan Rațiu, protopresbiter; Avram Păcurariu, protopresbiter; Nic. Cristea, asesor consist.; Vasilie Damian, protopresbiter; Romul Furdul, protopresbiter; Nicanor Frateș, asesor consist.; Tului Roșescu, adm. prot.; Teodor Herman, protopresbiter; Galacteon Șagu, protopresbiter; Mateiu Voilean, referent școlar; Zaharia Boiu, asesor consist.; D. Coltofean, protopresbiter: Ioan Popescu, prof. sem.; Traian Mețian, proto-

presbiter: Iuliu Dan, protopresbiter. Miren: Parteniu Cosma, director de bancă; Dr. Ioan Moga, medic; Dr. Liviu de Leményi, protopretor; Ioan Măcelariu, propriet.; Dr. Nicolau Olariu, avocat; Zevedeu Murășan, nvțtor; Dr. Vasilie Bologa, nvțtor; Victor Tordășian, cancelist consist.; Dr. Ioan Mihu, avocat; Daniil David, senator mag.; George Dănilă, primar com.; Ambrosiu Brsan, primar com.; Dr. Silviu Moldovan, avocat; Pavel Opriș, profesor; Pantaleon Lucuța, capitan c. și r.; Silvestru Moldovan, funcționar de bancă; Petru Nemeș, not. public; Vasile Almășan, avocat; Dr. Absolon Todea, avocat; George Șandor, proprietar; Dr. Nicolae Vecerdea, avocat; George Dima, profesor; Ioan Șandru, senator mag.; Zaharia Tătar, vice-notar reg.; Diamandi Manole, comerciant; Nicolau Străvoiu, avocat; Ioan cav. de Pușcariu, jude la curie i. p.; Dr. Iancu Mețian, proprietar; Ioan Turcu, protonotar comitat.; Aldulea Mețian, protopretor; Alexie Olariu, avocat; N. Borha, protopretor; Iosif Orbonaș, pretor; Pompiliu Piposiu, publicist; Gerasim Candrea, ases. consist.; Dr. Basiliu de Preda, avocat; Victor Cupș, doctorand în drepturi; Iosif Pușcariu, avocat; Valeriu Bologa, dirigent al filialei „Albina“. — **Congresul didactic al învățătorilor din România se va ține la Iași n 15—17 Aprilie st. v.**

Literatură și sciința.

— **Daco-Romnische Sprach- und Geschichtsforschung** von Simeon Manguica, Advocat und Mitglied der romnische Academie in Bucarest, I. Theil. (Cercetări filologice și istoriografice daco-române de Simeon Manguica, avocat și membru al Academiei române din Bucuresci. Partea I.) se nmesce un volum apărut de curnd la Oravița, edițiunea autorului (acum răposat). Lucrarea aceasta se află în comisiune la W. Krafft n Sibiu, K. F. Khler n Lipsca și Socec et Teclu Bucuresci, pentru prețul de 1 fl. 50 cr. — **Actele conferenței partidului națonal-român**, ținută la 27 și 28 Oct. 1890 n Sibiu, tiparul Institutului Tipografic, societate pe acții, 1891, sa'u publicat în o broșură de 45 pagine. Cuprinde procesele verbale ale ședințelor, cuvntarea presidial de deschidere a adunării, raportul comitetului central electoral al partidului națonal despre activitatea sa din an. 1887—1890, discursul dlui Babeș, ca raportor al comisiei de 30, și lista membrilor adunării. — „**Școala Română**“, revista pedagogică redactată de dl. Vasile Petri, are în Nr. 9 următorul sumar: Proiectul de lege pentru grădinile de copii în casa magnaților. — Adunarea generală a reuniunii învățătoresci „Mariana“. — **Lecciune practică din nvțmntul intuitiv.** — Aforisme. — Anecdote școlare. — La Bucuresci, librăria Socec, a apărut conferența ținută la Ateneu: **Bucurescii în timpul revoluțiunii franceze**, de G. Ionescu-Gion. Prețul 1 leu. — **Clzuza zoologului**, de profesorul universitar N. Leon, a apărut la Iași în editura librăriei Kupperman; prețul 1 leu 50 bani. Se recomandă mai ales celor-cc se ocupă cu adunarea de animale pentru colecțiuni zoologice și celor-cc fcnd excursiuni, vor totodată să se și nstreuze. — „**Amicul Copiilor**“, revistă pentru copii, sub direcțiunea domnilor Z. C. Arbore și St. Bsrbeanu a apărut. 1-ul Nr. dela 1 Aprilie, are următorul sumar: Iulia B. P. Hașdeu, cu portret; Ce este moartea, de Iulia B. P. Hașdeu; Smrndița Roată, de Z. C. A.; Revărsarea Riului Roșu, de X.; Țiganul și ursoaica, anecdotă populară în versuri, de Th. D. Speranță; Jumătate Urs, povește de Th. D. Speranță; Ghicituri; Șarad. Editor E. Cerburean; administrația I. V. Socec, Bucuresci. Prețul n România pe în 10 lei, în Transilvania pe an 4 fl. — **Scrierile prezentate la concursurile de premii ale Academiei române pentru sesiunea prezentă snt următoarele:** La premiul „Nstu-

rel-Herescu“ de 4000 lei și la premiul statului „Eliade-Rădulescu“ de 5000 lei s'au prezentat publicațiile:

1. N. Cantuniar: „Istoria universală a comerțului“. Partea I.: Istoria popoarelor orientale, a Grecilor și a Romanilor. Partea II.: Evul mediu. Partea III.: Timpurile moderne. Craiova 1890. 3 vol. 8°. — 2. Căp. N. C. Constantinescu: „Curs de topografie“. București 1890. 1 vol. 8°. — 3. De același autor: „Armele de foc portative și tragerea lor“. București 1890. 1 vol. 8°. — 4. I. Nenițescu: „Pui de lei“, poezii eroice și naționale. București 1891. 1 vol. 8°. — 5. De același autor: „Versuri“, 1878—1890. Iași 1890. 1 vol. 8°. — 6. De același autor: „Traduceri“. Iași 1890. 1 vol. 8°. — 7. I. L. Caragiali: „Teatru“, ed. 2. București 1890. 1 vol. 8°. — 8. De același autor: „Năpasta“, dramă în două acte. București 1890. 1 vol. 8°. — 9. I. Gherea (C. Dobrogeanu): „Studii critice“. Ed. a 2-a. București 1890. 1 vol. 8°. — 10. C. G. Disescu: „Curs de drept public român“. Drept constituțional. Vol. I. și II. București 1890. 2 vol. 8°. — 11. Smaranda Gârbea (Smară): „Novele“. București 1890. 1 vol. 8°. — 12. De aceeași autoare: „Poesii“, ed. a 3-a. București 1890. 1 vol. 8°. — 13. G. G. Meitani: „Studii asupra constituției Românilor“, fasc. XIII. și XIV. București 1890. 3 vol. 8°. — 14. Gr. Ștefănescu: „Curs elementar de geologie“. București 1890. 1 vol. 9°. — 15. Barbu Constantinescu: „Carte românească de cetire“. Ploiești 1890. 1 vol. 8°. — 16. De același autor: „Istoria sacră“. Ploiești 1890. 1 vol. 8°. — 17. De același autor: „Gramatica română“. Ploiești 1890. 1 vol. 8°. — Pentru premiul statului „Lazăr“ de 5000 lei pe 1891 s'a pus la concurs subiectul: Igiene țeranului român. Locuința, încălțăminte și îmbrăcăminte, alimentațiunea în diferite regiuni ale țării și în diferite timpuri ale anului“. La acest concurs s'au prezentat patru manuscrise cu următoarele devise: „Ajutorul cel mai sigur este acela, pe care însuși ți-l poți oferi“; — „Lumină, mai multă lumină, acesta este tipătul pasării, al cărei cânt îl auzim în zori; acesta ar trebui să fie și al omului și mai ales al copilului etc.“; — „Este de dorit, ca și alimentația muncitorilor noștri să se îmbunătățească, precum trebuie a se îmbunătăți casa, în care locuiesc, și hainele, cu care se îmbracă“. I. Ionescu“; — „Amicul agriculturului“. — La premiul „Neuschotz“ de 1500 lei, destinat unei cărți scrise în limba română cu conținut științific, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate în anii 1889 și 1890, — s'au prezentat următoarele publicații: 1. Dr. Val. G. Negrescu: „Despre friguri“, București 1890. 1 broș. 8°. — 2. De același autor: „Mersul ultimelor epidemii de variolă în țară“. București 1889. 1 broș. 8°. — 3. De același autor: „Compendiu anuar de experimente, terapeutică și remedii noi din 1889“. Focșani 1889. 1 vol. 8°. — 4. Al. Vasiliu: „Despre animalele domestice“. Iași 1891. 1 broș. 8°. — Tot în plenul Academiei se va decide și asupra tipăririi unei colecțiuni bogate de vre-o 5000 poezii populare române, culese de zelosul învățător Ioan Pop Reteganul din Rodna-vechie și prezentate Academiei.

Teatru, muzică și arte preste tot.

— „Somnoroase pășerele“ este numele unei noue „serenade“ de Tudor cav. de Flondor, pentru voce și pian, cu cuvintele poeziei lui Eminescu. De vânzare la H. Pardini Cernăuți. — O nouă reuniune română de cântări s'a înființat la Hațeg. Statutele s'au aprobat de ministrul de interne.

Meserii, industrie, comerț.

— **Expoziția din Timișoara.** La inițiativa camerei comerciale și industriale din Timișoara se va erangia în Timișoara în anul acesta 1891, și anume în timpul din 19 Iulie până în 30 Septembrie o expozițiune industrială și economică bănățeană. La invitarea secretariatului camerei comerciale, inteligența română din localitate, constituită în un comitet executiv sub presiunea dlui Paul Rotariu și I. V. Barcianu, secretar, s'a decis a da tot spriginul și ajutorul moral comitetului central al expozițiunii în scopul, ca expozițiunea ce se arangiază în această provincie per eminentiam română să fie cercetată și înăvuită prin toate lucrurile și produsele demne și alese ale poporului nostru românesc din această provincie. În un apel îndreptat de acest comitet către publicul român se atrage atenția exponenților mai ales asupra grupelor: I. produse agronomice de tot felul și produse din economia de vite; III. produse de lemnărie; VI. produse de piei animalece lucrute, șelărie, curelărie, strălărie etc.; VII. produse din industria de îmbrăcăminte; XVI. obiecte de archeologie și de arte; VIII. produse de industria textilă; și mai ales XII. despre industria de casă, lucruri de mână femeiesci. Obiectele menite pentru expozițiune sânt a se expeda la adresa „Comitetului executiv al expozițiunii în Timișoara“ în timpul din 10 până 20 Iunie st. n. 1891. Informațiuni mai deaproape asupra tuturor afacerilor ce privesc expoziția dă biroul comitetului numit mai sus.

De toate și de pretutindeni.

— **Iubileul Academiei.** Citim în „Românul“: Conform programului anunțat, ați la oara 1 s'a început sărberea jubileului de 25 ani al fundării Academiei române. Ședința solemnă a fost deschisă de M. S. Regele asistat de domniile Hașdeu și Aurelianu, vice-presidenți. Dl. I. C. Ghica, presidentul Academiei, lipsia, fiind bolnav. Au fost de față toți membrii Academiei din capitală și foarte mulți dintre membrii corespondenți din provincie. M. S. Regele a citit un discurs, în care face elogii celor, care au luptat pentru această instituțiune atât de salutară țerei, și care este un focar al culturii tuturor Românilor. Și-a exprimat bucuria ce simte, că Academia s'a fundat în același an, în care s'a urcat el pe tron. Încredințează Academia despre spriginul ce totdeauna i-l va da, atât el, cât și principele moștenitor. Dl. D. Sturdza citește apoi raportul, care cuprinde întreg istoricul înființării Academiei, precum se arată într'însul și toate lucrările săvârșite de această instituțiune. M. S. Regina citește apoi poema sa în prosă asupra luptelor dintre Daci și Romani. Eroina poemei este Sola, ear' eroul, amantul Solei, soldatul dac Nandor, care a murit în luptă în contra Romanilor. Urmează apoi cuvântarea dlui M. Kogălniceanu, care a făcut o lungă disertațiune istorică despre desrobirea Țiganilor și improprietărea țeranilor și a adresat prin cuvinte călduroase urări de lungă și fericită domnie Regelui și Reginei. După aceea dl. B. P. Hașdeu a oferit M. S. Regelui o medalie comemorativă, urându-i să serbeze și nunta de aur a domniei Sale. Regele a declarat apoi ședința solemnă ridicată și corul dela Doamna Bălașa a întonat în mod admirabil imnul național, prin care se termină sărberea, după-cum s'a început tot prin cântecul Găteii Latine, cântat de toate corurile din București, dirijate de domniile Wachmann, Cairetti, Bănulescu și Georgescu. Sala senatului a fost înțesată de un public ales, care a aplaudat cu căldură mai ales citirea M. S. Reginei. — La 2/14 Aprilie, în ziua ședinței festive a Academiei, s'a dat un prânz la palat, la care au luat parte preste 50 academicieni. La

dreapta Maiestății Sale se afla domnul N. Crețulescu, la stânga dl. G. Barițiu. M. S. Regina avea de-a dreapta pre dl. B. P. Hașdeu, la stânga pre dl. Dem. Sturdza. M. S. Regele a ținut un toast în prosperitatea Academiei, la care au răspuns dd. Hașdeu și Sturdza. Dl. Barițiu a ridicat un toast în onoarea lui Carmen Sylva. — Academia a ales membri corespondenți pre dd.: Th. D. Speranță, Drayers, profesor de filologie în Iena și pre Iosif Vulcan dela Oradea-Mare. În alt număr vom da despre ședința festivă un raport mai amănunțit. — **Reuniunea română de agricultură** din comitatul Sibiului își va ține a III-a adunare generală ordinară în Sas-Sebeș în 7/19 Aprilie a. c. După prezentarea rapoartelor din partea comitetului, se vor ține două discursuri, unul „Despre economia pe moșia comasată”, altul „Despre necesitatea și folosul tovarășiiilor agricole”.

Cronica săptămânii.

— **Mesagiul de tron austriac**, cu care s'a deschis prin Împăratul senatul imperial din Viena la 11 Aprilie n. conține mai mult un program de lucrare pentru înaintare pe terenul economic, decât un program politic. Deși la mai multe locuri se accentuează datorința ce au partidele, de a-și subordona dorințele lor binelui comun al statului, totuși se încungiură ori-ce accentuare de lucruri, care ar pute fi privite ca program politic. Numai unde e vorba de transacția boemă se atinge o coardă politică, dar' și aci numai pentru a nu da loc aparenței, cași-când guvernul s'ar retrage în fața Cehilor tineri. Ear' unde fû vorba de raporturile externe se constată, că aceste sînt prietenoase cu toate puterile și se exprimă speranța, că șirul anilor de pace, de care monarchia s'a bucurat până acum, va dăinuși și pe viitor. Partea preponderantă a mesagiului, cuprinde lucruri de natură economică. În felul acesta guvernul, și fără a ave o majoritate politică, totuși speră, că va pute governa cu majoritatea, care se va forma din cas în cas, cu privire la punctele singulare din program, care sînt de natură a îndestulî pre toate partidele. — În scupcina sërbească a avut în ziua de 11 l. c. n. o ședință foarte agitată. Fostul rege Milan a adresat adecă Regenței o epistolă, prin care declară, că, voind să încungiure turburări și frecări, care ar pute să se nască din prezența lui în țeară, s'a hotărît să se expatrieze de bunăvoie, până-când regele Alexandru nu se va face majoren. Această declarațiune formând obiectul discuțiunii în Scupcină, radicalii Vica și Radovanovici a propus ca, deodată cu aceasta, să se rezolveze și cestiunea petrecerii în țeară a mamei regelui, ear' presidiul s' prezentat o rezoluțiune în

această privință. Opoziția liberală cu Garașanin în frunte a propus respingerea propunerii lui Vica și Radovanovici, care a fost însă primită cu o mică majoritate. În urma acestora presidiul a prezentat rezoluțiunea, care autorisează guvernul să silească și pre regina-mamă să se expatrieze până la majoritatea regelui. Rezoluțiunea a fost aspru combătută de opozițiunea liberală, ca una care invoală o vătămăre a constituțiunii, fiindcă nici un paragraf dintr'însa nu dă guvernului dreptul de a scoate din țeară pre un cetățean al statului. Cu toate aceste rezoluția s'a primit earăși cu o mică majoritate. În fine guvernul a propus Scupcinei a vota à conto dotațiunii exregelui Milan 1 milion de franci pe trei ani înainte. Și această propunere a fost acceptată cu o mică majoritate. Cât privește pre regina e probabil, că ea numai forței va ceda. — La Paris s'a ținut la sfîrșitul lunii trecute un congres al lucrătorilor de mine, la care au fost reprezentați prin delegați lucrătorii francezi, englezi, germani, austro-ungari și belgieni cu scopul de a pune la cale o organizare internațională a lucrătorilor și a mijloci preste tot locul mărșinirea Țilei de lucru la 8 oare. Congresul a recunoscut în principiu necesitatea unei greve generale, propuse de lucrătorii belgieni, pentru a face presiune asupra patronilor, ca să acoarde Țiua de lucru de 8 oare, dar' a aflat, că nu ar fi oportun a pune în lucrare această grevă generală acum. Astfel a primit o rezoluțiune într'acolo, ca guvernele și factorii legislativi ai Angliei, Franciei, Germaniei, Austro-Ungariei și Belgiei să fie invitați a pune la cale o convenție internațională cu scop de a se înțelege asupra facerii unei legi speciale pentru lucrul în mine, cu valoarea deopotrivă pentru toate aceste țeri. Totodată au hotărît a spriginî cu toții greva, ce vor să o facă lucrătorii belgieni în scopul dobândirii Țilei de lucru de opt oare. Țiua când să se înceapă greva însă nu o a hotărît nici adunarea lucrătorilor belgieni, ținuta mai în urmă la Bruxella, ci hotărîrea asupra acestui lucru o a lăsat la dispoziția consiliului general al partidului. Greva intenționată a lucrătorilor belgieni însă, nu are numai un scop economic, ci și unul politic, pentru-că ei vor prin greva lor să facă totodată presiune asupra legislațiunii belgiene, să acoarde dreptul de sufragiu universal. Fiindcă se așteaptă manifestațiunile lucrătorilor pe Țiua de 1 Mai, s'a dat ordin pentru întărirea garnisoanelor din toate orașele.

Deslegarea ghicitei din Nr. 12 este: P, op, Pop, Popă, Popea, Cleopa, Cecrops (Cheops), Ciclopi, Cleopatra.

Deslegări nimerite au trimis: Flora Șerban, Gherla; Dimitrie Făgărășan, Gherla; Andron, Sara-Vale; Aron Șerbu, Poiana.

La sortire s'a tras numele dlui Andron din Sara-Vale, căruia s'a dispus a se trimite colecția de cărți din editura Institutului Tipografic.

Cu l-a Aprilie v. 1891

se începe

Abonament nou

la

„FOAIA ILUSTRATĂ”.

Abonamentele se fac cu multă înlesnire atât în monarchie, cât și în România prin mandate postale (*Posta-utalvány — Post-Anweisung*).

Se recomandă abonarea timpurie pentru regulata expediție a foii.

Domnii abonați sînt rugați a ne comunica eventual prelungă localitatea unde se află și **posta ultimă**; ear' domnii abonați vechi spre ușurare pot lipi pe mandatul postal **adresa tipărită** dela fășuile, în care li-s'a trimis foaia până acuma.

Administrațiunea „Foaiiei Ilustrate”.

Exemplare complete dela începutul anului se mai pot căpeta la administrațiune.

Editura Institutului Tipografic, societate pe acții în Sibiiu. — Redactor responsabil: **Dr. D. P. Barcianu.**

Tiparul Institutului Tipografic, societate pe acții în Sibiiu, sub responsabilitatea lui Ioan Popa Necșa.